

*Keywords: software, accounting, intangible asset, costs, fixed assets, documentation.*

*Науковий керівник – ЗАМКОВА Ірина,  
д-р екон. наук, професорка кафедри обліку і оподаткування,  
Миколаївський національний аграрний університет,  
м. Миколаїв*

## **ЦИФРОВА ВАЛЮТА ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ (CBDC)**

**НЕСТЕРЧУК Тетяна, здобувач вищої освіти  
Спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування  
Миколаївський національний аграрний університет**

**Анотація:** Розглянуто концепцію цифрової валюти центрального банку (CBDC) і її потенційні впливи на фінансову систему. Досліджено основні відмінності між CBDC та іншими формами криптовалют, а також обговорено світовий інтерес до впровадження цієї технології. Доведено, що CBDC може стати інструментом для покращення доступу до фінансових послуг та спрощення цифрових платежів, проте його впровадження повинно бути уважним і обдуманим процесом з урахуванням всіх можливих наслідків і ризиків.

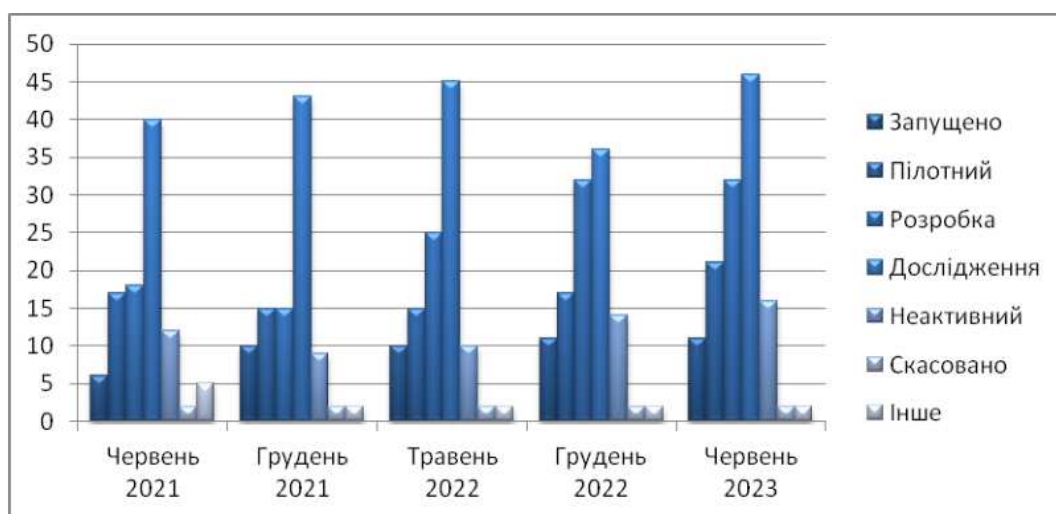
**Ключові слова:** Цифрова валюта центрального банку (CBDC), Центральний банк, Криптовалюта, Міжнародний досвід

Цифрова валюта центрального банку (CBDC) - представляє собою новий вид загальнодоступної електронної валюти, яку випускає центральний банк. Вона приймає різні форми, включаючи можливість використання як у роздрібній, так і оптовій торгівлі, і доступна у вигляді електронних рахунків чи цифрових токенів. CBDC також базується на цифровому реєстрі, який використовує технології, такі як блокчейн [1].

Подібно до звичайної національної грошової одиниці, CBDC є офіційною валютою держави і може використовуватися як законний засіб платежу, але в електронному форматі і зберігається на електронному гаманці [1].

CBDC часто прирівнюють до криптовалют, але в порівнянні зі звичайними криптовалютами, такими як Bitcoin, і навіть стабільними монетами, пов'язаними з традиційною фіатною валютою, операції з цифровими валютами центрального банку (CBDC) мають відмінності. Вони не проводяться на децентралізованому протоколі приватними суб'єктами, але знаходяться під контролем органів, які їх видавали. Замість того, щоб мати звичайний банківський рахунок, громадяни країни можуть обмінювати свою фіатну валюту на цифрові токени, які видані і

гарантовані відповідним центральним банком, і цей обмін відбувається за сталим курсом 1:1. Тому, відмінно від Bitcoin, Ethereum і інших цифрових токенів, CBDC не призначена для фінансової спекуляції, а скоріше для забезпечення, наприклад, кращого доступу до грошей для незабезпечених та менше забезпечених громадян і полегшення цифрових платежів з точки зору часу і витрат. Слід зауважити, що традиційні цифрові та мобільні платіжні рішення також відповідають деяким з цих потреб, навіть якщо вони перебувають у власності приватних компаній [2].



**Рис. 1 - Динаміка кількості країн і валютних союзів, які досліджують CBDC**

*Джерело: узагальнено автором за інформацією [3]*

У березні 2023 року 130 країн, що становлять 98 відсотків глобального ВВП, розглядають можливість впровадження цифрової валюти центрального банку (CBDC). У травні 2020 року цей показник становив всього 35 країн. Зараз рекордна кількість - 64 країни - перебувають на етапі активного дослідження або впровадження (розробка, пілотний проект або запуск) [3].

19 країн зі складу G20 перебувають на високому етапі розробки цифрової валюти центрального банку (CBDC). З них 9 країн вже знаходяться в пілотному режимі. Практично всі країни G20 зробили значний прогрес і вклали нові ресурси у ці проекти протягом останніх шести місяців [3]. 11 країн вже повністю запустили цифрову валюту. Китайський пілотний проект, який наразі охоплює 260 мільйонів людей, випробовується в більш ніж 200 сценаріях, серед яких є громадський транспорт, стимулюючі платежі та електронна комерція [3].

Європейський центральний банк на шляху до початку пілотного проекту з електронним євро. Понад 20 інших країн планують розпочати пілотне тестування своїх CBDC в 2023 році. Австралія, Таїланд та Росія намічають продовжити пілотне тестування. Індія та Бразилія планують запуснути свої цифрові валюти в 2024 році [3].

В США прогрес щодо впровадження роздрібних цифрових валют (CBDC) сповільнився. Однак інші банки G7, зокрема Банк Англії і Банк Японії, розробляють прототипи CBDC та проводять консультації з громадськістю і приватним сектором з питань конфіденційності та фінансової стабільності [3].

Щодо України, то Національний банк України (НБУ) не поспішає з введенням своєї цифрової валюти в широкий обіг. У вересні-грудні 2018 року, НБУ став одним з перших центральних банків у світі, який запустив пілотний проєкт для тестування цифрових гривень шляхом проведення тестових розрахунків. Проте під час цього пілотного проєкту було введено в обіг лише 5443 е-гривень, які використовувалися співробітниками самого НБУ, і було проведено кілька сотень тестових операцій [4].

Національний банк планує продовжити вивчати можливість інтеграції цифрових грошей у широкий обіг в Україні і дослідити іноземний досвід використання цифрових валют. Крім того, в НБУ є інтерес до можливості програмування цифрових грошей. Остаточне рішення щодо введення цифрових грошей НБУ в широкий обіг буде прийняте не раніше 2025 року [4].

"Рішення щодо доцільності введення е-гривні в широкий обіг в Україні буде прийняте на основі результатів пілотного проєкту. Згідно зі стратегічними документами Національного банку, ми плануємо ухвалити таке рішення до кінця першого кварталу 2025 року", - заявили в НБУ [4].

Отже, цифрова валюта центрального банку (CBDC) представляє собою інноваційний та загальнодоступний інструмент у сфері електронних фінансів, який випускається центральними банками країн. CBDC має потенціал стати важливим компонентом майбутнього фінансового ландшафту, забезпечуючи додаткові можливості для цифрових платежів.

Світовий інтерес до CBDC зростає, і все більше країн вивчають можливість впровадження цієї технології. Країни G20 та інші великі країни активно розвивають CBDC, а деякі вже перейшли до пілотних проектів або повністю запустили цифрову валюту. Україна також розглядає можливість введення CBDC, але поки що цей процес ще в стадії дослідження.

Остаточне вирішення щодо впровадження CBDC в Україні буде залежати від результатів пілотних проектів і вивчення міжнародного досвіду. CBDC може стати важливим інструментом для покращення доступу до фінансових послуг і спростити цифрові платежі, проте необхідно враховувати всі можливі наслідки і ризики перед впровадженням цієї технології в широкий обіг.

### *Література:*

1. Що таке CBDC та чи корисно запроваджувати цифрову валюту в Україні під час війни. URL: <https://forbes.ua/innovations/shcho-take-cbdc-ta-chi-korisno-zaprovadzhuvati-tsifru-valyutu-v-ukraini-pid-chas-viyni-20102022-9180> (дата звернення: 28.09.2023).
2. Central Bank Digital Currency: The Future of Money? URL: <https://www.statista.com/chart/30296/number-of-countries-currency-unions-with-central-bank-digital-currencies-in-advanced-exploration-phases/> (дата звернення: 28.09.2023).
3. A Guide to Central Bank Digital Currency Product. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/cbdctracker/> (Дата звернення 28.09.2023)
4. В НБУ виступили проти відмови від готівки та не планують замінити її на цифрові гроші. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/13/702182/> (дата звернення: 29.09.2023).

**Abstract:** *The concept of central bank digital currency (CBDC) and its potential effects on the financial system are considered. The main differences between CBDC and other forms of cryptocurrencies are explored, and global interest in the adoption of this technology is discussed. It has been proven that CBDC can be a tool for improving access to financial services and simplifying digital payments, but its implementation should be a careful and considered process, taking into account all possible consequences and risks.*

**Keywords:** *Central bank digital currency (CBDC), Central bank, Cryptocurrency, International experience*

*Науковий керівник – БОДНАР Олена,  
кандидат екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,  
Миколаївський національний аграрний університет,  
м. Миколаїв*